

Terävät välihuudot kuuluvat värikkääseen keskusteluun, jatkuva mölinä ei

Eduskunnan puhemies Anu Vehviläinen:

Aivan ylivoimaisesti eniten minulle puhemiehenä tulee palautetta kansanedustajien puhetavasta toisilleen, siitä, miten kansanedustajat keskustelevat täällä suuressa salissa.

Haluan korostaa sitä, että perustuslaki tarjoaa ja antaa kansanedustajalle vahvan puheoikeuden. Siellä sanotaan, että kansanedustajalla on oikeus puhua kaikista käsiteltävänä olevista asioista. Tämä on aivan selvä. Mutta perustuslaki antaa myös ohjeita siihen, miten kansanedustajan on käyttäydyttävä.

Lukaisenpa suoraan, mitä täällä perustuslaissa sanotaan. Perustuslaissa sanotaan: "Kansanedustajan tulee esiintyä vakaasti ja arvokkaasti sekä loukkaamatta toista henkilöä." Ainakin minä itse ajattelen sillä tavalla, että puhuttu kieli, ilmaisu, minkälaista sanastoa käyttää ja miten puhuttelee toisia ihmisiä, on myös sitä "käyttäytymistä", olipa kyse kansanedustajasta tai kenestä tahansa ihmisestä.

Erityisen paljon minulle tulee palautetta, totta kai, eduskunnan kyselytunneista, jotka torstaisin klo 16-17 tulevat televisiosta. Niistä palautteista ehkä ylivoimaisin osa koskettaa sitä, miten kansanedustajat puhuvat toinen toisilleen.

Palautetta tulee myös siitä, onko puhemies ollut riittävän jämäpti kyselytunnilla, ja pitäisikö puhemiehen enemmän puuttua asioihin. Ja siitäkin minulla on tässä pari sitaattia. Ensimmäinen kuuluu näin: "Kansa saa kuvan, että siellä vaan riidellään asioista. Edustajat on valittu suomalaisten asioita hoitamaan sinne, ei kinastelemaan."

Toinen viesti: "Voisitteko ystävällisesti hoitaa asian, että eduskunnassa annetaan puhujan, oli kuka tahansa, puhua, ja nämä välissä huutelut: Stop!" Ja kolmas, lyhyt: "Häpeän nykyistä hollitupameininkiä." Eli tämäntapaista palautetta tulee, ja paljon. Mitä puhemies voi tässä tilanteessa tehdä, jos täällä on tällaista "hollitupameininkiä"?

Tähänkin löytyy ohjeet perustuslaista, jossa sanotaan seuraavasti: "Puhemies voi huomauttaa asiasta tai kieltää edustajaa jatkamasta puhetta. Eduskunta voi antaa toistuvasti järjestystä rikkoneille kansanedustajille varoituksen tai pidättää hänet. enintään kahdeksi viikoksi eduskunnan istunnoista."

On syytä todeta, että puhemiehen oikeus puuttua edustajan puheisiin rajoittuu todellakin vain täysistuntosaliin, missä nyt olemme. Puhemies ei voi puuttua siihen, minkälaista kieltä edustaja käyttää talon käytävillä tai talon ulkopuolella - tai sosiaalisessa mediassa.

Entä edustajien välihuudot täällä eduskuntasalin keskusteluissa? Itse ajattelen, että hyvään debattiin ja värikkääseen, hyvään keskusteluun kuuluvat myös terävät välihuudot, se on ihan selvä, ne ovat tavallaan keskustelun suola. Mutta on ihan eri asia,

jos täällä on sellainen jatkuva mölinä ja ei kuule puhujaa, jolla on puheenvuoro. Jos me muut emme kuule hänen puhettaan, minä puhemiehenä en kuule, muut edustajat salissa eivät kuule tai te katsojina ette kuule, mitä puhuja puhui, niin eihän se ole tietenkään fiksu.

Yleisesti ottaen haluan todeta edustajien puolesta, että suurin osa kansanedustajista käyttäytyy erittäin hyvin ja asiallisesti myös täällä eduskunnan suuressa salissa. Mutta, kuten kaikessa elämässä, itse kukin meistä voi omaan puhetapaan, omaan käyttäytymiseen, totta kai kiinnittää huomiota.

Haluaisin todeta, että ei ole kysymys vain eduskunnasta, vaan on kysymys laajemminkin suomalaisesta yhteiskunnasta, siitä, minkälaista keskustelukulttuuria me itse kukin harjoitamme. Tässä ehkä yksinkertainen ohje olisi, että katsomme jokainen peiliin ja puhumme toinen toisillemme sillä tavalla kuin toivoisimme itsellemme puhuttavan.